



SEJM  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ  
VIII kadencja  
Prezes Rady Ministrów  
RM-111-65-19

**Druk nr 3743**

Warszawa, 8 sierpnia 2019 r.

Pan  
Marek Kuchciński  
Marszałek Sejmu  
Rzeczypospolitej Polskiej

*Szanowny Panie Marszałku,*

na podstawie art. 89 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, uprzejmie zawiadamiam Pana Marszałka, że Rada Ministrów zamierza przedstawić do ratyfikacji Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej

- **Umowę o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony, oraz Umowę dodatkową między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, Islandią, z drugiej strony, i Królestwem Norwegii, z trzeciej strony, dotyczącą stosowania Umowy o transporcie lotniczym między Stanami**

**Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony, sporządzone w Luksemburgu dnia 16 czerwca 2011 r. i w Oslo dnia 21 czerwca 2011 r.**

których ratyfikacja – zdaniem Rady Ministrów – nie wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

W załączeniu przekazuję teksty wymienionych dokumentów wraz z uzasadnieniem.

W razie niezgłoszenia, w terminie 30 dni – zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o umowach międzynarodowych – negatywnej opinii co do zasadności wyboru trybu ratyfikacji dokumentów, zostaną one przedstawione Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do ratyfikacji.

*Z poważaniem*

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 16 czerwca 2011 r. w Luksemburgu oraz dnia 21 czerwca 2011 r. w Oslo zostały sporządzone Umowa o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony, oraz Umowa dodatkowa między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, Islandią, z drugiej strony, i Królestwem Norwegii, z trzeciej strony, w sprawie stosowania Umowy o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższymi umowami, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- zostały one uznane za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nich zawartych,
- są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone,
- będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego został wydany akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ  
POLSKIEJ

Andrzej Duda

PREZES RADY MINISTRÓW

Mateusz Morawiecki

## UZASADNIENIE

### 1. Wyjaśnienie potrzeby i celu związania się Rzeczypospolitej Polskiej ww. umowami

W 2007 r. Królestwo Norwegii i Islandia wystąpiły z formalnym wnioskiem o przystąpienie do Umowy o transporcie lotniczym między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z drugiej strony, podpisanej 25 i 30 kwietnia 2007 r. („umowa o transporcie lotniczym UE – USA”), zmienionej Protokołem zmieniającym Umowę o transporcie lotniczym między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z drugiej strony, podpisanym 24 czerwca 2010 r. („Protokół”). Zgodnie z artykułem 18 ust. 5 umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem, wspólny komitet przygotował na swoim posiedzeniu w dniu 16 listopada 2010 r. wnioski o przystąpienie Islandii i Królestwa Norwegii do umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem, składający się z czterostronnej „umowy przewodniej” oraz „umowy dodatkowej” zawierającej wewnętrzne ustalenia między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, Królestwem Norwegii i Islandią. Ponieważ Królestwo Norwegii i Islandia stanowią integralną część Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego, umowy te zapewniają spójne ramy regulacyjne dla wykonywania połączeń lotniczych między Stanami Zjednoczonymi Ameryki i państwami Unii Europejskiej, łącznie z Islandią i Królestwem Norwegii. Umowy zostały podpisane w Luksemburgu dnia 16 czerwca 2011 r. oraz w Oslo dnia 21 czerwca 2011 r. i są stosowane tymczasowo od momentu podpisania, zgodnie z przepisami wewnętrznymi poszczególnych stron.

Celem umów jest umożliwienie obywatelom i podmiotom gospodarczym państw Unii Europejskiej, Islandii, Królestwa Norwegii oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki uzyskania pełnych korzyści wynikających z umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem. Umowa ta usunęła wszelkie bariery handlowe, jeżeli chodzi o połączenia lotnicze między dowolnym punktem w UE a dowolnym punktem w USA. Ponadto USA przyznały prawa tzw. siódmej wolności lotniczej przewoźnikom lotniczym UE, w tym przewoźnikom polskim, dzięki czemu mogą oni obsługiwać połączenia lotnicze między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a państwami spoza Unii Europejskiej należącymi do Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego (WEOL),

takimi jak Królestwo Norwegii i Islandia. WEOL nie ma jednak wymiaru zewnętrznego. W związku z tym, przewoźnicy lotniczy z Unii Europejskiej, w tym przewoźnicy polscy, do czasu stosowania „umowy przewodniej” oraz „umowy dodatkowej” nie mają prawa do obsługi połączeń między Królestwem Norwegii lub Islandią a Stanami Zjednoczonymi Ameryki. Podobnie norwescy i islandzcy przewoźnicy lotniczy, do czasu stosowania wspomnianych umów nie mają prawa do obsługi połączeń między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki.

Związanie się przedmiotowymi umowami przez Rzeczpospolitą Polską umożliwi korzystanie z praw zawartych w tych umowach zarówno podmiotom polskim, jak i podmiotom funkcjonującym w państwach – stronach tych umów, przy realizacji przewozów lotniczych z/do polskich portów lotniczych.

Należy dodatkowo wskazać, że podpisana 21 czerwca 2011 r. „umowa dodatkowa” pozwala na zachowanie dwustronnego charakteru umowy o transporcie lotniczym UE – USA. Komisja Europejska, tak jak ma to miejsce w przypadku państw członkowskich, na mocy podpisanych umów reprezentuje Królestwo Norwegii i Islandię we wspólnym Komitecie, ustanowionym na mocy umowy o transporcie lotniczym UE – USA, w odniesieniu do wszystkich kwestii, które nie podlegają wyłącznym kompetencjom państw członkowskich.

## **2. Wskazanie różnic między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym**

Umowa o transporcie lotniczym UE – USA, zmieniona Protokołem, jednoznacznie przewiduje możliwość jej rozszerzenia na państwa trzecie. „Umowa przewodnia”, na mocy której Islandia i Królestwo Norwegii przystąpiły do umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem, stanowi niezbędne powiązanie między umową o transporcie lotniczym UE – USA, zmienioną Protokołem, a umową ustanawiającą Wspólny Europejski Obszar Lotniczy (Wielostronna Umowa między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, Republiką Albanii, Bośnią i Hercegowiną, Republiką Bułgarii, Republiką Chorwacji, Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii, Republiką Islandii, Republiką Czarnogóry, Królestwem Norwegii, Rumunią, Republiką Serbii i Misją Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie w sprawie ustanowienia Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego, podpisana w 2006 r. – Umowa WEOL). Jest ona

zgodna z całościową polityką Unii Europejskiej dotyczącą Islandii i Królestwa Norwegii.

Postanowienia „umowy przewodniej” rozszerzają zakres umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem, na Królestwo Norwegii i Islandię. Postanowienia „umowy dodatkowej” służą głównie zachowaniu dwustronnego charakteru umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem, w taki sposób, aby Królestwo Norwegii i Islandia funkcjonowały w określonych obszarach kompetencji tak, jakby były członkami Unii Europejskiej. Przystąpienie obu wymienionych państw – członków Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego do umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem, zapewnia spójne ramy regulacyjne dla połączeń lotniczych między USA a państwami UE, łącznie z Islandią i Królestwem Norwegii.

Ratyfikacja przedmiotowych umów bez uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie, umożliwi związanie się nimi przez Rzeczpospolitą Polską i ich stosowanie wobec podmiotów operujących z/do polskich portów lotniczych.

### **3. Wskazanie przewidywanych skutków społecznych, gospodarczych, finansowych, politycznych i prawnych**

Podpisane umowy mają prowadzić do zdynamizowania stosunków w dziedzinie lotnictwa między państwami członkowskimi Unii Europejskiej, w tym Polski, z Islandią, Królestwem Norwegii i Stanami Zjednoczonymi Ameryki, co korzystnie wpłynie na rozwój wzajemnej wymiany turystycznej i biznesowej, która z kolei ma pozytywne skutki społeczne.

Podpisane umowy stwarzają dodatkowe potencjalne możliwości handlowe dla przewoźników lotniczych, a co za tym idzie przyczyniają się pozytywnie do wzrostu mobilności obywateli. Umowy przynoszą korzyści handlowe przedsiębiorstwom branży lotniczej i konsumentom, a zwłaszcza zapewniają spójne ramy regulacyjne dla funkcjonowania wspomnianych podmiotów.

Dzięki podpisanym umowom, przewoźnicy unijni, w tym przewoźnicy polscy, uzyskują pełne prawa do obsługi połączeń lotniczych między punktami w Królestwie Norwegii i na Islandii a punktami w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Natomiast przewoźnicy islandzcy i norwescy zyskują prawa operowania między punktami w Unii

Europejskiej, w tym w Polsce, a punktami w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Umowy dotyczą zatem głównie podmiotów funkcjonujących na rynku usług lotniczych, tj. przewoźników i portów lotniczych, a także innych podmiotów branży lotniczej.

Umowa o transporcie lotniczym UE – USA, zmieniona Protokołem, stworzyła jednolite warunki dostępu do rynku dla wszystkich przewoźników lotniczych z Unii Europejskiej, w tym przewoźników polskich, oraz przewoźników z USA, a także określiła nowe mechanizmy współpracy między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki w zakresie regulacji w obszarach mających zasadnicze znaczenie dla bezpiecznego i skutecznego wykonywania przewozów lotniczych na trasach transatlantyckich. Królestwo Norwegii i Islandia przyjęły pełny dorobek prawny Unii Europejskiej w dziedzinie lotnictwa. Dlatego też, włączenie obydwu państw do zakresu umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem, gwarantuje, że wszyscy europejscy przewoźnicy lotniczy stosujący dorobek prawny Unii Europejskiej wykonywać będą przewozy lotnicze na trasach transatlantyckich zgodnie z jednolitymi ramami prawnymi.

Wybór związania się przedmiotowymi umowami w drodze ratyfikacji bez uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie wynika z faktu, że przedmiotowe umowy nie spełniają przesłanek określonych w art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z 2001 r. poz. 319, z 2006 r. poz. 1471, z 2009 r. poz. 946). Przedłożenie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej niniejszej umowy do ratyfikacji będzie dokonane po zawiadomieniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z art. 89 ust. 2 Konstytucji.

Wybór trybu związania się wymienionymi umowami wynika ponadto z faktu, iż taki tryb został zastosowany do związania się Umową o transporcie lotniczym między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z drugiej strony, podpisaną 25 i 30 kwietnia 2007 r. i zmienioną następnie Protokołem podpisanym 24 czerwca 2010 r. Należy w tym kontekście zauważyć, że niniejsze umowy funkcjonują łącznie i są w istocie rozszerzeniem stosowania umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem, o Islandię i Królestwo Norwegii. Jednocześnie przystąpienie Królestwa Norwegii i Islandii do umowy o transporcie lotniczym UE – USA, zmienionej Protokołem, wymagało sporządzenia „umowy dodatkowej” między tymi dwoma

państwami oraz Unią Europejską i jej państwami członkowskimi dla zachowania bilateralnego charakteru umowy o transporcie lotniczym UE – USA.

Podpisane umowy nie stoją w konflikcie z przepisami ustawowymi, w tym przede wszystkim z przepisami ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1183). Wspomniana ustawa uwzględnia w swoich zapisach stosowanie umów międzynarodowych dotyczących transportu lotniczego. Związanie się Rzeczypospolitej Polskiej przedmiotowymi umowami nie wymaga wprowadzania zmian w prawie krajowym.

Związanie się podpisanymi umowami nie niesie ze sobą konsekwencji finansowych dla budżetu krajowego i nie ma wpływu na budżet Unii Europejskiej.

Związanie się podpisanymi umowami nie będzie miało istotnych skutków politycznych.

## TŁUMACZENIE

**UMOWA O TRANSPORCIE LOTNICZYM**

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI (zwane dalej „Stanami Zjednoczonymi”).

z jednej strony,

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARII,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

REPUBLIKA WĘGIERSKA,

MALTA,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

będące stronami Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz będące państwami członkowskimi Unii Europejskiej (zwane dalej „państwami członkowskimi”),

oraz

UNIA EUROPEJSKA,

z drugiej strony,

ISLANDIA,

z trzeciej strony, oraz

KRÓLESTWO NORWEGII (zwane dalej „Norwegią”),

z czwartej strony,

DAŻĄC do wspierania systemu międzynarodowego lotnictwa, opartego na konkurencji między przedsiębiorstwami lotniczymi na rynku o minimalnym stopniu ingerencji i regulacji ze strony rządu;

DAŻĄC do ułatwienia rozszerzenia możliwości rozwoju międzynarodowego transportu lotniczego, w tym poprzez tworzenie sieci przewozów lotniczych, w ramach której oferowane są dogodne usługi przewozu lotniczego odpowiadające potrzebom pasażerów i spedytorów;

DAŻĄC do umożliwienia przedsiębiorstwom lotniczym oferowania pasażerom i spedytorom konkurencyjnych cen i usług na otwartych rynkach;

DAŻĄC do tego, by zliberalizowana umowa przyniosła korzyści wszystkim sektorom transportu lotniczego, w tym pracownikom przedsiębiorstw lotniczych;

DAŻĄC do zapewnienia najwyższego poziomu bezpieczeństwa i ochrony lotnictwa w międzynarodowym transporcie lotniczym oraz potwierdzając swoje poważne zaniepokojenie aktami lub groźbami skierowanymi przeciwko bezpieczeństwu statków powietrznych, narażającymi na niebezpieczeństwo osoby lub mienie, mającymi negatywny wpływ na operacje transportu lotniczego i podważającymi zaufanie publiczne do bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego;

UWZGLĘDNIAJĄC Konwencję o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, otwartą do podpisu w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r.;

UZNAJĄC, że subwencje państwowe mogą mieć negatywny wpływ na konkurencję między przedsiębiorstwami lotniczymi i mogą zagrażać realizacji podstawowych celów niniejszej umowy;

POTWIERDZAJĄC znaczenie ochrony środowiska przy opracowywaniu i realizowaniu polityki w zakresie lotnictwa międzynarodowego;

UWZGLĘDNIAJĄC znaczenie ochrony konsumentów, w tym środków ochrony ustanowionych w Konwencji o ujednoczeniu niektórych zasad dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, sporządzonej w Montrealu dnia 28 maja 1999 r.;

ZAMIERZAJĄC działać – na podstawie obowiązujących umów – na rzecz otwarcia dostępu do rynków i maksymalizacji korzyści dla konsumentów, przedsiębiorstw lotniczych, pracowników i społeczeństw po obu stronach Atlantyku;

UZNAJĄC znaczenie ułatwiania swoim przedsiębiorstwom lotniczym dostępu do światowych rynków kapitałowych w celu zwiększenia konkurencji i wspierania realizacji celów niniejszej umowy;

ZAMIERZAJĄC ustanowić precedens o światowym znaczeniu dla promowania korzyści wynikających z liberalizacji w tym ważnym sektorze gospodarki;

UZNAJĄC, że w wyniku wejścia w życie dnia 1 grudnia 2009 r. Traktatu z Lizbony zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, Unia Europejska zastąpiła Wspólnotę Europejską i stała się jej następcą oraz że od tego dnia wszystkie prawa i zobowiązania Wspólnoty Europejskiej oraz wszelkie do niej odniesienia w Umowie o transporcie lotniczym podpisanej w dniach 25 i 30 kwietnia 2007 r. przez Stany Zjednoczone Ameryki oraz Wspólnotę Europejską i jej państwa członkowskie dotyczą Unii Europejskiej;

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

#### Artykuł 1

##### Definicja

„Strona” oznacza Stany Zjednoczone, Unię Europejską i jej państwa członkowskie, Islandię albo Norwegię.

#### Artykuł 2

##### Stosowanie Umowy o transporcie lotniczym zmienionej Protokołem i załącznika do niniejszej umowy

Postanowienia Umowy o transporcie lotniczym podpisanej przez Stany Zjednoczone Ameryki oraz Wspólnotę Europejską i jej państwa członkowskie w dniach 25 i 30 kwietnia 2007 r. (zwanej dalej „umową o transporcie lotniczym”), zmienionej Protokołem zmieniającym umowę o transporcie lotniczym podpisanym dnia 24 czerwca 2010 r. przez Stany Zjednoczone Ameryki oraz Unię Europejską i jej państwa członkowskie (zwanym dalej „protokołem”), które zostają niniejszym włączone przez odniesienie, mają zastosowanie do wszystkich stron niniejszej umowy, z zastrzeżeniem załącznika do niniejszej umowy. Postanowienia umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, mają zastosowanie do Islandii i Norwegii, tak jakby były one państwami członkowskimi Unii Europejskiej, a zatem Islandia i Norwegia mają wszystkie prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z tej umowy. Postanowienia załącznika do niniejszej umowy stanowią jej integralną część.

#### Artykuł 3

##### Wypowiedzenie lub zaprzestanie tymczasowego stosowania

1. Zarówno Stany Zjednoczone, jak i Unia Europejska i jej państwa członkowskie mogą w dowolnym momencie powiadomić pisemnie drogą dyplomatyczną pozostałe trzy strony o podjęciu decyzji o wypowiedzeniu niniejszej umowy lub zakończeniu jej tymczasowego stosowania zgodnie z art. 5.

Kopię powiadomienia przesyła się jednocześnie do Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO). Niniejsza umowa wygasa lub tymczasowe stosowanie niniejszej umowy kończy się o północy czasu GMT na koniec sezonu lotniczego wyznaczonego przez Zrzeszenie Międzynarodowego Transportu Lotniczego (IATA), który będzie w toku po upływie roku od daty pisemnego powiadomienia, chyba że powiadomienie zostanie wycofane przed upływem tego terminu za zgodą wszystkich stron.

2. Zarówno Islandia, jak i Norwegia mogą w dowolnym momencie powiadomić pisemnie drogą dyplomatyczną pozostałe strony o podjęciu decyzji o wypowiedzeniu niniejszej umowy lub zakończeniu jej tymczasowego stosowania zgodnie z art. 5. Kopię powiadomienia przesyła się jednocześnie do ICAO. Wypowiedzenie umowy lub zakończenie jej tymczasowego stosowania staje się skuteczne o północy czasu GMT na koniec sezonu lotniczego wyznaczonego przez IATA, który jest w toku po upływie roku od daty pisemnego powiadomienia, chyba że powiadomienie zostanie wycofane przed upływem tego terminu za zgodą strony przesyłającej pisemne powiadomienie, Stanów Zjednoczonych oraz Unii Europejskiej i jej państw członkowskich.

3. Zarówno Stany Zjednoczone, jak i Unia Europejska i jej państwa członkowskie mogą w dowolnym momencie powiadomić pisemnie drogą dyplomatyczną Islandię lub Norwegię o podjęciu decyzji o wypowiedzeniu niniejszej umowy lub zakończeniu jej tymczasowego stosowania, w odniesieniu do Islandii lub Norwegii. Kopie powiadomienia przesyła się jednocześnie do dwóch pozostałych stron niniejszej umowy i do ICAO. Umowa wygasa lub jej tymczasowe stosowanie kończy się w odniesieniu do Islandii lub Norwegii o północy czasu GMT na koniec sezonu lotniczego wyznaczonego przez IATA, który jest w toku po upływie roku od daty pisemnego powiadomienia, chyba że powiadomienie zostanie wycofane przed upływem tego terminu za zgodą Stanów Zjednoczonych, Unii Europejskiej i jej państw członkowskich oraz strony otrzymującej powiadomienie.

4. Do celów wymiany not dyplomatycznych, o których mowa w niniejszym artykule, noty dyplomatyczne przekazywane Unii Europejskiej i jej państwom członkowskim lub otrzymywane przez Unię Europejską i jej państwa członkowskie przekazuje się Unii Europejskiej lub otrzymuje od Unii Europejskiej, w zależności od przypadku.

5. Niezależnie od wszelkich innych postanowień niniejszego artykułu, w przypadku wypowiedzenia umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, równocześnie wygasa niniejsza umowa.

#### Artykuł 4

##### Rejestracja w ICAO

Sekretariat Generalny Rady Unii Europejskiej rejestruje niniejszą umowę oraz wszystkie zmiany do niej w ICAO.

**Artykuł 5****Tymczasowe stosowanie**

Do czasu wejścia w życie niniejszej umowy strony zgadzają się stosować ją tymczasowo od dnia jej podpisania, w zakresie, w jakim umożliwia to mające zastosowanie prawo krajowe. W przypadku wypowiedzenia umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, zgodnie z jej art. 23 lub w przypadku zaprzestania jej tymczasowego stosowania zgodnie z jej art. 25 lub zaprzestania tymczasowego stosowania protokołu zgodnie z art. 9 protokołu, równocześnie ustaje tymczasowe stosowanie niniejszej umowy.

**Artykuł 6****Wejście w życie**

Niniejsza umowa wchodzi w życie w późniejszym z następujących terminów:

- 1) w dniu wejścia w życie umowy o transporcie lotniczym,
- 2) w dniu wejścia w życie protokołu; oraz

- 3) po upływie jednego miesiąca od daty ostatniej noty przekazanej w ramach wymiany not dyplomatycznych między stronami, potwierdzającej, że wszystkie procedury konieczne do wejścia w życie niniejszej umowy zostały zakończone.

Do celów wymiany not dyplomatycznych, noty dyplomatyczne przekazywane Unii Europejskiej i jej państwom członkowskim lub otrzymywane przez Unię Europejską i jej państwa członkowskie, przekazuje się Unii Europejskiej lub otrzymuje od Unii Europejskiej, w zależności od przypadku. Nota dyplomatyczna lub noty dyplomatyczne przekazywane przez Unię Europejską i jej państwa członkowskie zawierają złożone przez każde państwo członkowskie potwierdzenie, że procedury tego państwa konieczne do wejścia w życie niniejszej umowy zostały zakończone.

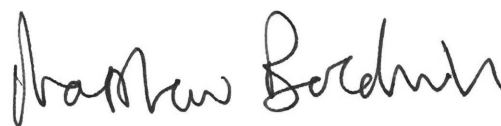
NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, odpowiednio upoważnieni, podpisali niniejszą umowę.

Sporządzono w czterech egzemplarzach w Luksemburgu dnia szesnastego czerwca 2011 r. oraz w Oslo dnia dwudziestego pierwszego czerwca 2011 r.



For the United States of America

За Европейския съюз  
 Por la Unión Europea  
 Za Evropskou unii  
 For Den Europæiske Union  
 Für die Europäische Union  
 Euroopa Liidu nimel  
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση  
 For the European Union  
 Pour l'Union européenne  
 Per l'Unione europea  
 Eiropas Savienības vārdā –  
 Europos Sąjungos vardu  
 Az Európai Unió részéről  
 Ghall-Unjoni Ewropea  
 Voor de Europese Unie  
 W imieniu Unii Europejskiej  
 Pela União Europeia  
 Pentru Uniunea Europeană  
 Za Európsku úniu  
 Za Evropsko unijo  
 Euroopan unionin puolesta  
 För Europeiska unionen

Fyrir Ísland



For Kongeriket Norge



Voor het Koninkrijk België  
 Pour le Royaume de Belgique  
 Für das Königreich Belgien




Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and curves, representing the signature of the Bulgarian representative.

Za Českou republiku

A handwritten signature in black ink, appearing as a stylized cursive script, representing the signature of the Czech Republic representative.

For Kongeriget Danmark

A handwritten signature in black ink, consisting of several distinct loops and a long horizontal stroke, representing the signature of the Danish representative.

Für die Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in black ink, appearing as a cursive script with a prominent initial, representing the signature of the German representative.

Eesti Vabariigi nimel

A handwritten signature in black ink, consisting of a few large, sweeping strokes, representing the signature of the Estonian representative.

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

A handwritten signature in black ink, consisting of a long, horizontal stroke with a large initial, representing the signature of the Irish representative.

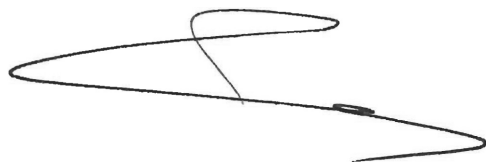
Για την Ελληνική Δημοκρατία



Por el Reino de España



Pour la République française



Per la Repubblica italiana



Για την Κυπριακή Δημοκρατία



Latvijas Republikas vārdā –



Lietuvos Respublikos vardu



Pour le Grand-Duché de Luxembourg



A Magyar Köztársaság részéről



Għal Malta



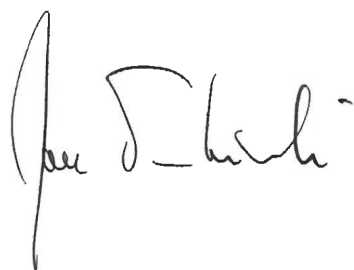
Voor het Koninkrijk der Nederlanden



Für die Republik Österreich



W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej



Pela República Portuguesa



Pentru România



Za Republiko Slovenijo



Za Slovenskú republiku



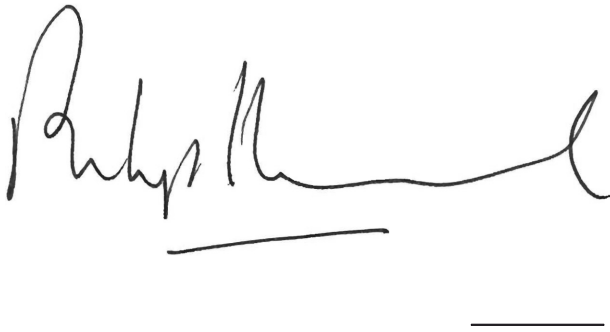
Suomen tasavallan puolesta  
För Republiken Finland



För Konungariket Sverige



For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland



A handwritten signature in black ink, appearing to read "Philip Hammond". The signature is written in a cursive style. Below the signature, there are two horizontal lines: one shorter line under the first part of the signature and one longer line under the second part.

**WSPÓLNE OŚWIADCZENIE**

Przedstawiciele Stanów Zjednoczonych Ameryki, Unii Europejskiej i jej państw członkowskich, Islandii i Królestwa Norwegii potwierdzili, że tekst umowy o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony (zwanej dalej „umową”) należy uwierzytelnić w innych wersjach językowych albo przed podpisaniem umowy w drodze wymiany listów, albo po podpisaniu umowy decyzją wspólnego komitetu.

Niniejsze wspólne oświadczenie stanowi integralną część umowy.

\_\_\_\_\_

## ZAŁĄCZNIK

**Szczególne postanowienia w odniesieniu do Islandii i Norwegii**

Postanowienia umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, oraz zmienionej zgodnie z poniższym, mają zastosowanie do wszystkich stron niniejszej umowy. Postanowienia umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, mają zastosowanie do Islandii i Norwegii, tak jakby były one państwami członkowskimi Unii Europejskiej, a zatem Islandia i Norwegia mają wszystkie prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z tej umowy, z zastrzeżeniem poniższych postanowień:

1. Artykuł 1 pkt 9 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, otrzymuje brzmienie:

„terytorium» oznacza, w odniesieniu do Stanów Zjednoczonych, obszary lądowe (łąd stały i wyspy), wody wewnętrzne i wody terytorialne pozostające pod zwierzchnictwem lub jurysdykcją Stanów Zjednoczonych, oraz, w odniesieniu do Unii Europejskiej i jej państw członkowskich, obszary lądowe (łąd stały i wyspy), wody wewnętrzne i wody terytorialne, na których zastosowanie ma Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz na warunkach określonych w tym porozumieniu i wszelkich późniejszych instrumentach, z wyjątkiem obszarów lądowych i wód wewnętrznych pozostających pod zwierzchnictwem lub jurysdykcją Księstwa Liechtensteinu; stosowanie niniejszej umowy do portu lotniczego na Gibraltarze uważa się za niestanowiące uszczerbku dla odpowiednich stanowisk prawnych Królestwa Hiszpanii i Zjednoczonego Królestwa w odniesieniu do sporu dotyczącego zakresu zwierzchnictwa nad terytorium, na którym znajduje się ten port lotniczy, i do utrzymania w mocy, w odniesieniu do portu lotniczego na Gibraltarze, zawieszenia stosowania środków Unii Europejskiej w dziedzinie lotnictwa obowiązujących na dzień 18 września 2006 r. pomiędzy państwami członkowskimi, zgodnie z deklaracją ministerialną dotyczącą portu lotniczego na Gibraltarze uzgodnioną w Kordobie w dniu 18 września 2006 r.; oraz”.

2. Artykuły 23–26 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, nie mają zastosowania do Islandii i Norwegii.

3. Artykuły 9 i 10 protokołu nie mają zastosowania do Islandii i Norwegii.

4. W sekcji 1 załącznika 1 do umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, dodaje się litery w brzmieniu:

„w) Islandia: Umowa o transporcie lotniczym podpisana w Waszyngtonie dnia 14 czerwca 1995 r.; zmieniona dnia 1 marca 2002 r. przez wymianę not; zmieniona dnia 14 sierpnia 2006 r. i dnia 9 marca 2007 r. przez wymianę not.

x) Królestwo Norwegii: Umowa o komunikacji lotniczej, która weszła w życie przez wymianę not w Waszyngtonie dnia 6 października 1945 r.; zmieniona dnia 6 sierpnia 1954 r. przez wymianę not; zmieniona dnia 16 czerwca 1995 r. przez wymianę not.”.

5. Sekcja 2 załącznika 1 do umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, otrzymuje brzmienie:

„Niezależnie od sekcji 1 niniejszego załącznika, w przypadku obszarów, które nie są objęte definicją »terytorium« zawartą w art. 1 niniejszej umowy, umowy wymienione w literach e) (Dania – Stany Zjednoczone), g) (Francja – Stany Zjednoczone), v) (Zjednoczone Królestwo – Stany Zjednoczone) oraz x) (Norwegia – Stany Zjednoczone) sekcji 1 w dalszym ciągu obowiązują zgodnie z ich warunkami.”.

6. Sekcja 3 załącznika 1 do umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, otrzymuje brzmienie:

„Niezależnie od art. 3 niniejszej umowy, przedsiębiorstwa lotnicze ze Stanów Zjednoczonych nie mają prawa oferować przewozów wyłącznie towarowych, które nie są częścią przewozu do lub ze Stanów Zjednoczonych, do punktów lub z punktów w państwach członkowskich, z wyjątkiem przewozów do punktów lub z punktów w Republice Czeskiej, Republice Francuskiej, Republice Federalnej Niemiec, Wielkim Księstwie Luksemburga, Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republice Portugalskiej, Republice Słowackiej, Islandii i Królestwie Norwegii.”.

7. W art. 3 załącznika 2 do umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, dodaje się zdanie w brzmieniu:

„W przypadku Islandii i Norwegii termin ten obejmuje między innymi art. 53, 54 i 55 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz rozporządzenia Unii Europejskiej wdrażające art. 101, 102 i 105 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej włączone do Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wraz z wszelkimi zmianami do nich.”.

8. Artykuł 21 ust. 4 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, ma zastosowanie do Islandii i Norwegii w zakresie, w jakim odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze Unii Europejskiej zostały włączone do Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zgodnie z wszelkimi dostosowaniami ustalonymi w tym porozumieniu. Islandia lub Norwegia mogą korzystać z praw przewidzianych w art. 21 ust. 4 lit. a) i b) umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, jedynie wtedy, gdy w odniesieniu do ograniczeń działalności spowodowanych poziomem hałasu Islandia lub Norwegia, odpowiednio, będą podlegać – na mocy stosownych przepisów ustawowych i wykonawczych Unii Europejskiej włączonych do Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym – nadzorowi, który jest współmierny z nadzorem przewidzianym w art. 21 ust. 4 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem.
-

**UMOWA DODATKOWA**

**między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, Islandią, z drugiej strony, i Królestwem Norwegii, z trzeciej strony, w sprawie stosowania Umowy o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony**

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARII,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

REPUBLIKA WĘGIERSKA,

MALTA,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

będące stronami Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz będące państwami członkowskimi Unii Europejskiej (zwane dalej „państwami członkowskimi”),

oraz

UNIA EUROPEJSKA,

z jednej strony,

ISLANDIA,

z drugiej strony,

oraz

KRÓLESTWO NORWEGII (zwane dalej „Norwegią”),

z trzeciej strony,

STWIERDZAJĄC, że w imieniu Unii Europejskiej i państw członkowskich Komisja Europejska wynegocjowała ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki umowę o transporcie lotniczym zgodnie z decyzją Rady upoważniającą Komisję do rozpoczęcia negocjacji;

STWIERDZAJĄC, że Umowę o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi (zwaną dalej „umową o transporcie lotniczym”) paraflowano dnia 2 marca 2007 r., podpisano w Brukseli dnia 25 kwietnia 2007 r. oraz w Waszyngtonie, D.C. dnia 30 kwietnia 2007 r. i tymczasowo stosuje się ją od dnia 30 marca 2008 r.;

STWIERDZAJĄC, że umowę o transporcie lotniczym zmieniono Protokołem zmieniającym umowę o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi (zwanym dalej „protokołem”), paraflowanym dnia 25 marca 2010 r. i podpisanym w Luksemburgu dnia 24 czerwca 2010 r.;

STWIERDZAJĄC, że Islandia i Norwegia, będące pełnoprawnymi członkami jednolitego europejskiego rynku lotniczego na mocy Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, przystąpiły do umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, na podstawie Umowy między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony (zwaney dalej „umową”) z tego samego dnia, która zawiera umowę o transporcie lotniczym, zmienioną protokołem;

UZNAJĄC za konieczne określenie, w stosownych przypadkach, procedur podejmowania decyzji dotyczących sposobu stosowania środków zgodnie z art. 21 ust. 5 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem;

UZNAJĄC ponadto za konieczne określenie procedur dotyczących udziału Islandii i Norwegii we wspólnym Komitecie ustanowionym na mocy art. 18 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, oraz w postępowaniu arbitrażowym, o którym mowa w art. 19 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem. Procedury te powinny zapewniać niezbędną współpracę, przepływ informacji i konsultacje przed posiedzeniami wspólnego komitetu, a także wdrożenie niektórych postanowień umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, obejmujących kwestie ochrony, bezpieczeństwa, przyznania i cofnięcia praw przewozowych oraz pomocy państwa;

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

#### Artykuł 1

##### Powiadomienie

W przypadku gdy Unia Europejska i jej państwa członkowskie podejmują decyzję o wypowiedzeniu umowy zgodnie z art. 3 umowy lub o zaprzestaniu jej tymczasowego stosowania lub o wycofaniu powiadomień w tej sprawie, Komisja, przed przekazaniem powiadomienia drogą dyplomatyczną Stanom Zjednoczonym Ameryki, niezwłocznie powiadamia o tym fakcie Islandię i Norwegię. Podobnie Islandia lub Norwegia niezwłocznie powiadamiają Komisję o każdej takiej decyzji.

#### Artykuł 2

##### Zawieszenie praw przewozowych

Decyzję o nieudzieleniu przedsiębiorstwom lotniczym drugiej strony zgody na dodatkowe częstotliwości lub na wejście na nowe rynki na mocy umowy oraz o przekazaniu powiadomienia o tym fakcie Stanom Zjednoczonym Ameryki, lub o cofnięciu takiej decyzji, zgodnie z art. 21 ust. 5 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, podejmuje w imieniu Unii Europejskiej i państw członkowskich Rada stanowiąca jednomyślnie zgodnie z odpowiednimi

postanowieniami Traktatu, oraz Islandia i Norwegia. Przewodniczącą Rady, działającą w imieniu Unii Europejskiej i państw członkowskich, Islandii i Norwegii, powiadamia następnie Stany Zjednoczone Ameryki o każdej takiej decyzji.

### Artykuł 3

#### Wspólny komitet

1. Unię Europejską, państwa członkowskie, Islandię i Norwegię reprezentują we wspólnym Komitecie, ustanowionym na mocy art. 18 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, przedstawiciele Komisji, państw członkowskich, Islandii i Norwegii.

2. Stanowisko Unii Europejskiej, państw członkowskich, Islandii i Norwegii we wspólnym Komitecie jest przedstawiane przez Komisję, z wyjątkiem kwestii wchodzących w ramach UE w zakres wyłącznych kompetencji państw członkowskich, w których to przypadkach stanowisko takie jest przedstawiane przez prezydencję Rady lub przez Komisję, Islandię lub Norwegię, w zależności od przypadku.

3. Stanowisko, które Islandia i Norwegia mają zająć we wspólnym Komitecie w odniesieniu do kwestii wchodzących w zakres art. 14 lub 20 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, lub kwestii, które nie wymagają przyjęcia decyzji mającej skutki prawne, jest przyjmowane przez Komisję w porozumieniu z Islandią i Norwegią.

4. W przypadku innych decyzji wspólnego komitetu dotyczących kwestii wchodzących w zakres rozporządzeń i dyrektyw włączonych do Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym stanowisko, które mają zająć Islandia i Norwegia, jest przyjmowane przez Islandię i Norwegię zgodnie z wnioskiem Komisji.

5. W przypadku innych decyzji wspólnego komitetu dotyczących kwestii wykraczających poza zakres rozporządzeń i dyrektyw włączonych do Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym stanowisko, które mają zająć Islandia i Norwegia, jest przyjmowane przez Islandię i Norwegię w porozumieniu z Komisją.

6. Komisja podejmuje stosowne środki w celu zapewnienia pełnego udziału Islandii i Norwegii we wszelkich koordynacyjnych, konsultacyjnych lub przygotowujących decyzjach spotkań z państwami członkowskimi oraz w celu zapewnienia dostępu do odpowiednich informacji w ramach przygotowań do posiedzeń wspólnego komitetu.

### Artykuł 4

#### Arbitraż

1. Komisja reprezentuje Unię Europejską, państwa członkowskie, Islandię i Norwegię w postępowaniu arbitrażowym na mocy art. 19 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem.

2. Komisja w stosownych przypadkach podejmuje środki, aby zapewnić udział Islandii i Norwegii w przygotowaniu i koordynacji postępowania arbitrażowego.

3. Jeżeli Rada podejmie decyzję o zawieszeniu korzyści zgodnie z art. 19 ust. 7 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, decyzja ta jest notyfikowana Islandii i Norwegii. Podobnie Islandia lub Norwegia powiadamiają Komisję o każdej takiej decyzji.

4. Decyzje dotyczące wszelkich innych stosownych działań podejmowanych na mocy art. 19 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, w odniesieniu do kwestii wchodzących w ramach UE w zakres kompetencji Unii są podejmowane przez Komisję, którą wspiera specjalny komitet złożony z przedstawicieli państw członkowskich mianowanych przez Radę oraz z przedstawicieli Islandii i Norwegii.

### Artykuł 5

#### Wymiana informacji

1. Islandia i Norwegia niezwłocznie informują Komisję o wszelkich decyzjach dotyczących odmowy wydania, cofnięcia, zawieszenia lub ograniczenia zezwoleń jakiegokolwiek przedsiębiorstwa lotniczemu Stanów Zjednoczonych Ameryki, podjętych zgodnie z art. 4 lub 5 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem. Podobnie Komisja niezwłocznie informuje Islandię i Norwegię o wszelkich decyzjach tego typu podjętych przez państwa członkowskie.

2. Islandia i Norwegia niezwłocznie informują Komisję o wszelkich wnioskach lub powiadomieniach przekazanych lub otrzymanych przez nie na mocy art. 8 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem. Podobnie Komisja niezwłocznie informuje Islandię i Norwegię o wszelkich wnioskach lub powiadomieniach tego typu przekazanych lub otrzymanych przez państwa członkowskie.

3. Islandia i Norwegia niezwłocznie informują Komisję o wszelkich wnioskach lub powiadomieniach przekazanych lub otrzymanych przez nie na podstawie art. 9 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem. Podobnie Komisja niezwłocznie informuje Islandię i Norwegię o wszelkich wnioskach lub powiadomieniach tego typu przekazanych lub otrzymanych przez państwa członkowskie.

### Artykuł 6

#### Subwencje i pomoc państwa

1. W przypadku uznania przez Islandię lub Norwegię, że subwencja lub pomoc rozważana lub udzielana przez organ państwowy na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki ma niekorzystny wpływ na konkurencję w sposób, o którym mowa w art. 14 ust. 2 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem, Islandia lub Norwegia zgłasza ten fakt Komisji. Podobnie, jeżeli państwo członkowskie zgłosi podobny przypadek Komisji, Komisja powiadamia o tym fakcie Islandię i Norwegię.

2. Komisja, Islandia i Norwegia mogą wystąpić do tego organu lub zażądać zwołania posiedzenia wspólnego komitetu ustanowionego na podstawie art. 18 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem.

3. Komisja, Islandia i Norwegia niezwłocznie informują się nawzajem w przypadku, gdy Stany Zjednoczone Ameryki skontaktują się z nimi na mocy art. 14 ust. 3 umowy o transporcie lotniczym, zmienionej protokołem.

#### Artykuł 7

### **Wypowiedzenie lub zaprzestanie tymczasowego stosowania**

1. Każda strona może w dowolnym momencie powiadomić pisemnie drogą dyplomatyczną pozostałe strony o swojej decyzji o wypowiedzeniu niniejszej umowy dodatkowej lub o zakończeniu jej tymczasowego stosowania. Niniejsza umowa dodatkowa wygasa lub tymczasowe stosowanie niniejszej umowy kończy się o północy czasu GMT sześć miesięcy od dnia pisemnego powiadomienia o jej wypowiedzeniu lub o zakończeniu jej tymczasowego stosowania, chyba że powiadomienie zostanie wycofane przed upływem tego terminu za zgodą stron.

2. Niezależnie od wszelkich pozostałych postanowień niniejszego artykułu, jeżeli umowa wygasa lub kończy się jej tymczasowe stosowanie, równocześnie wygasa niniejsza umowa dodatkowa lub kończy się jej tymczasowe stosowanie.

#### Artykuł 8

### **Tymczasowe stosowanie**

Do czasu wejścia w życie umowy zgodnie z art. 9 strony zgadzają się stosować tymczasowo niniejszą umowę dodatkową w zakresie, w jakim umożliwia to mające zastosowanie prawo krajowe od późniejszego z terminów: dnia jej podpisania lub daty określonej w art. 5 umowy.

#### Artykuł 9

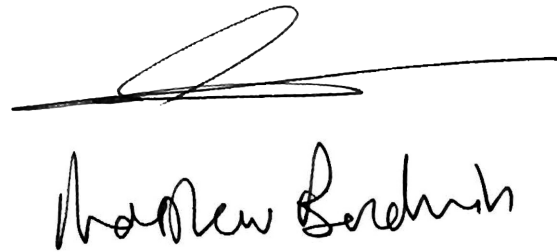
### **Wejście w życie**

Niniejsza umowa dodatkowa wchodzi w życie w późniejszym z poniższych terminów: a) po upływie miesiąca od daty ostatniej noty przekazanej w ramach wymiany not dyplomatycznych między stronami, potwierdzającej, że wszystkie procedury konieczne do wejścia w życie niniejszej umowy dodatkowej zostały zakończone; lub b) w dniu wejścia w życie umowy.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, odpowiednio upoważnieni, podpisali niniejszą umowę dodatkową.

Sporządzono w trzech egzemplarzach w Luksemburgu dnia 16 czerwca 2011 r. oraz w Oslo dnia 21 czerwca 2011 r. w językach: angielskim, bułgarskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, islandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, norweskim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym każda z wersji językowych jest autentyczna.

За Европейския съюз  
Por la Unión Europea  
Za Evropskou unii  
For Den Europæiske Union  
Für die Europäische Union  
Euroopa Liidu nimel  
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση  
For the European Union  
Pour l'Union européenne  
Per l'Unione europea  
Eiropas Savienības vārdā –  
Europos Sąjungos vardu  
Az Európai Unió részéről  
Għall-Unjoni Ewropea  
Voor de Europese Unie  
W imieniu Unii Europejskiej  
Pela União Europeia  
Pentru Uniunea Europeană  
Za Európsku úniu  
Za Evropsko unijo  
Euroopan unionin puolesta  
För Europeiska unionen




Fyrir Ísland



For Kongeriket Norge

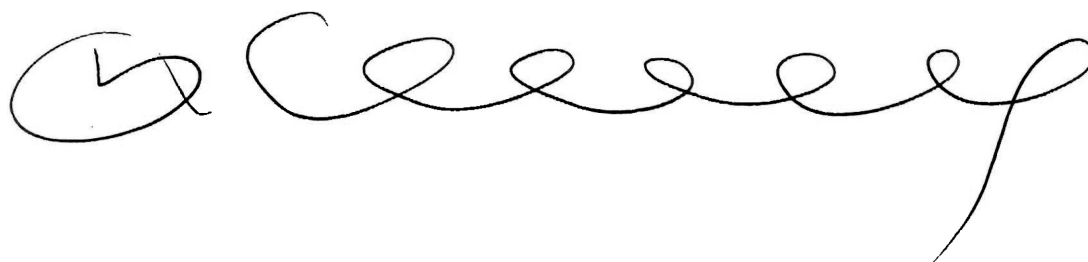


Voor het Koninkrijk België  
Pour le Royaume de Belgique  
Für das Königreich Belgien



Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.  
Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.  
Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of a large initial 'G' followed by a long, flowing cursive line.

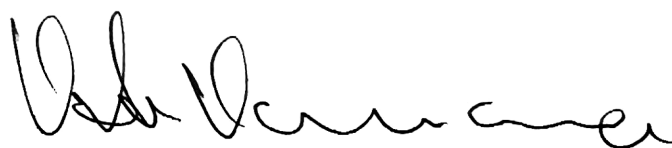
Za Českou republiku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Emilia' with a flourish at the end.

For Kongeriget Danmark

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Lars Løkke Rasmussen'.

Für die Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Udo Diener'.

Eesti Vabariigi nimel

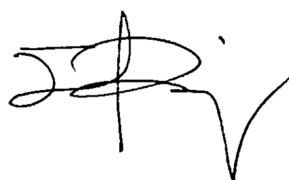
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Kalle Laanet'.

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'John Bruton'.

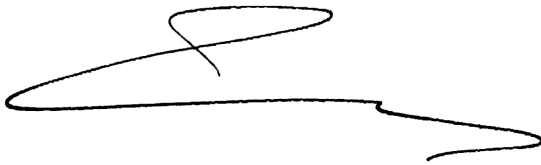
Για την Ελληνική Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Kostas Karamanlis'.

Por el Reino de España

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes and loops, representing the signature of the Spanish representative.

Pour la République française

A handwritten signature in black ink, featuring a long horizontal stroke with a loop at the end and a smaller loop above it.

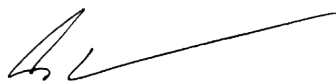
Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing as a stylized 'M' followed by a vertical stroke and a small loop.

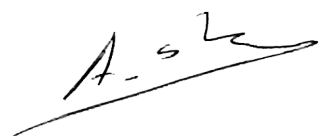
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, written in Greek characters, appearing as 'Ελληνοκύπριος'.

Latvijas Republikas vārdā –

A handwritten signature in black ink, consisting of a few simple, sweeping strokes.

Lietuvos Respublikos vardu

A handwritten signature in black ink, appearing as 'A. S. L.' with a horizontal line underneath.

Pour le Grand-Duché de Luxembourg



A Magyar Köztársaság részéről



Għal Malta




Voor het Koninkrijk der Nederlanden



Für die Republik Österreich



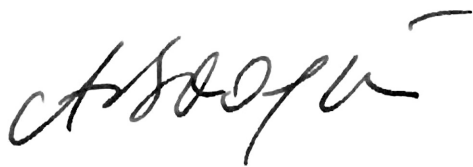
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej



Pela República Portuguesa



Pentru România



Za Republiko Slovenijo



Za Slovenskú republiku



Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland



För Konungariket Sverige



For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland



Tłumaczenie deklaracji/zastrzeżenia Republiki Austrii

**Umowa o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony**

Deklaracja / Zastrzeżenie


**Strona: Austria**

Republika Austrii oświadcza, że może tymczasowo stosować Umowę zgodnie z jej art. 5 i Umowę dodatkową zgodnie z jej art. 8 dopiero od dnia noty potwierdzającej, że wszystkie procedury niezbędne do wejścia w życie Umowy i Umowy dodatkowej zostały zakończone.

Potwierdzam zgodność tłumaczenia deklaracji / zastrzeżenie Republiki Austrii z oryginałem:

ZASTĘPCA DYREKTORA  
Departamentu Lotnictwa

  
Łukasz Grabowski

  
20. V. 2019.

Tłumaczenie deklaracji/zastrzeżenia Republiki Austrii

**UMOWA DODATKOWA między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, Islandią, z drugiej strony, i Królestwem Norwegii, z trzeciej strony, w sprawie stosowania Umowy o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony**

Deklaracja / Zastrzeżenie

**Strona: Austria**

Republika Austrii oświadcza, że może tymczasowo stosować Umowę zgodnie z jej art. 5 i Umowę dodatkową zgodnie z jej art. 8 dopiero od dnia noty potwierdzającej, że wszystkie procedury niezbędne do wejścia w życie Umowy i Umowy dodatkowej zostały zakończone.

Potwierdzam zgodność tłumaczenia deklaracji / zastrzeżenia Republiki Austrii z oryginałem:

ZASTĘPCA DYREKTORA  
Departamentu Lotnictwa

Łukasz Chaberski

Dziwka  
20.V.2019.

**AIR TRANSPORT AGREEMENT**

THE UNITED STATES OF AMERICA (hereinafter, 'the United States'),

of the first part;

THE KINGDOM OF BELGIUM,

THE REPUBLIC OF BULGARIA,

THE CZECH REPUBLIC,

THE KINGDOM OF DENMARK,

THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,

THE REPUBLIC OF ESTONIA,

IRELAND,

THE HELLENIC REPUBLIC,

THE KINGDOM OF SPAIN,

THE FRENCH REPUBLIC,

THE ITALIAN REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF CYPRUS,

THE REPUBLIC OF LATVIA,

THE REPUBLIC OF LITHUANIA,

THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,

THE REPUBLIC OF HUNGARY,

MALTA,

THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,

THE REPUBLIC OF POLAND,

THE PORTUGUESE REPUBLIC,

ROMANIA,

THE REPUBLIC OF SLOVENIA,

THE SLOVAK REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF FINLAND,

THE KINGDOM OF SWEDEN,

THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

being parties to the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union and being Member States of the European Union (hereinafter, 'the Member States'),

and

THE EUROPEAN UNION,

of the second part;

ICELAND,

of the third part; and

THE KINGDOM OF NORWAY (hereinafter, 'Norway'),

of the fourth part;

DESIRING to promote an international aviation system based on competition among airlines in the marketplace with minimum government interference and regulation;

DESIRING to facilitate the expansion of international air transport opportunities, including through the development of air transportation networks to meet the needs of passengers and shippers for convenient air transportation services;

DESIRING to make it possible for airlines to offer the travelling and shipping public competitive prices and services in open markets;

DESIRING to have all sectors of the air transport industry, including airline workers, benefit in a liberalised agreement;

DESIRING to ensure the highest degree of safety and security in international air transport and reaffirming their grave concern about acts or threats against the security of aircraft, which jeopardise the safety of persons or property, adversely affect the operation of air transportation, and undermine public confidence in the safety of civil aviation;

NOTING the Convention on International Civil Aviation, opened for signature at Chicago on December 7, 1944;

RECOGNISING that government subsidies may adversely affect airline competition and may jeopardise the basic objectives of this Agreement;

AFFIRMING the importance of protecting the environment in developing and implementing international aviation policy;

NOTING the importance of protecting consumers, including the protections afforded by the Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air, done at Montreal May 28, 1999;

INTENDING to build upon the framework of existing agreements with the goal of opening access to markets and maximising benefits for consumers, airlines, labour, and communities on both sides of the Atlantic;

RECOGNISING the importance of enhancing the access of their airlines to global capital markets in order to strengthen competition and promote the objectives of this Agreement;

INTENDING to establish a precedent of global significance to promote the benefits of liberalisation in this crucial economic sector;

RECOGNISING that the European Union replaced and succeeded the European Community as a consequence of the entry into force on December 1, 2009 of the Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, and that as of that date, all the rights and obligations of, and all the references to the European Community in the Air Transport Agreement signed by the United States of America and the European Community and its Member States on April 25 and 30, 2007, apply to the European Union;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

#### *Article 1*

##### **Definition**

'Party' means the United States, the European Union and its Member States, Iceland, or Norway.

#### *Article 2*

##### **Application of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol and the Annex to this Agreement**

The provisions of the Air Transport Agreement signed by the United States of America and the European Community and its Member States on April 25 and 30, 2007 (hereinafter, 'the Air Transport Agreement'), as amended by the Protocol to Amend the Air Transport Agreement signed by the United States of America and the European Union and its Member States on June 24, 2010 (hereinafter, 'the Protocol'), which are hereby incorporated by reference, shall apply to all Parties to this Agreement, subject to the Annex to this Agreement. The provisions of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, shall apply to Iceland and Norway as though they were Member States of the European Union, so that Iceland and Norway shall have all of the rights and obligations of Member States under that agreement. The provisions of the Annex to this Agreement form an integral part of this Agreement.

#### *Article 3*

##### **Termination or cessation of provisional application**

1. Either the United States or the European Union and its Member States may, at any time, give notice in writing through diplomatic channels to the other three Parties of its decision to terminate this Agreement or to end this Agreement's provisional application under Article 5.

A copy of the notice shall be sent simultaneously to the International Civil Aviation Organization (ICAO). This Agreement shall terminate, or provisional application of this Agreement shall end, at midnight GMT at the end of the International Air Transport Association (IATA) traffic season in effect one year following the date of the written notification, unless the notice is withdrawn by agreement of all of the Parties before the end of this period.

2. Either Iceland or Norway may, at any time, give notice in writing through diplomatic channels to the other Parties of its decision to withdraw from this Agreement or to end its provisional application of this Agreement under Article 5. A copy of the notice shall be sent simultaneously to ICAO. Such withdrawal or cessation of provisional application shall be effective at midnight GMT at the end of the IATA traffic season in effect one year following the date of written notification, unless the notice is withdrawn by agreement of the Party giving written notice, the United States, and the European Union and its Member States before the end of this period.

3. Either the United States or the European Union and its Member States may, at any time, give notice in writing through diplomatic channels to Iceland or Norway of its decision to terminate this Agreement or to end this Agreement's provisional application, with respect to Iceland or Norway. Copies of the notice shall be sent simultaneously to the other two Parties to this Agreement and to ICAO. Termination or cessation of provisional application with respect to Iceland or Norway shall be effective at midnight GMT at the end of the IATA traffic season in effect one year following the date of written notification, unless the notice is withdrawn by agreement of the United States, the European Union and its Member States, and the Party receiving the notice, before the end of this period.

4. For purposes of the diplomatic notes contemplated by this Article, diplomatic notes to or from the European Union and its Member States shall be delivered to or from, as the case may be, the European Union.

5. Notwithstanding any other provision of this Article, if the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, is terminated, this Agreement shall terminate simultaneously.

#### *Article 4*

##### **Registration with ICAO**

This Agreement and all amendments thereto shall be registered with ICAO by the General Secretariat of the Council of the European Union.

*Article 5***Provisional Application**

Pending its entry into force, the Parties agree to provisionally apply this Agreement, to the extent permitted under applicable domestic law, from the date of signature. If the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, is terminated in accordance with Article 23 thereof, or its provisional application ceases in accordance with Article 25 of that agreement, or provisional application of the Protocol ceases in accordance with Article 9 of the Protocol, provisional application of this Agreement shall cease simultaneously.

*Article 6***Entry into force**

This Agreement shall enter into force on the later of:

1. the date of entry into force of the Air Transport Agreement;
2. the date of entry into force of the Protocol; and

3. one month after the date of the last note of the exchanges of diplomatic notes among the Parties confirming that all necessary procedures for entry into force of this Agreement have been completed.

For the purposes of this exchange of diplomatic notes, diplomatic notes to or from the European Union and its Member States shall be delivered to or from, as the case may be, the European Union. The diplomatic note or notes from the European Union and its Member States shall contain communications from each Member State confirming that its necessary procedures for entry into force of this Agreement have been completed.

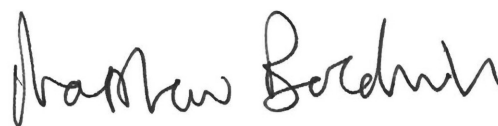
IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised, have signed this Agreement.

Done at Luxembourg and Oslo, in quadruplicate, on the sixteenth and twenty-first of June 2011 respectively.



For the United States of America

За Европейския съюз  
 Por la Unión Europea  
 Za Evropskou unii  
 For Den Europæiske Union  
 Für die Europäische Union  
 Euroopa Liidu nimel  
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση  
 For the European Union  
 Pour l'Union européenne  
 Per l'Unione europea  
 Eiropas Savienības vārdā –  
 Europos Sąjungos vardu  
 Az Európai Unió részéről  
 Ghall-Unjoni Ewropea  
 Voor de Europese Unie  
 W imieniu Unii Europejskiej  
 Pela União Europeia  
 Pentru Uniunea Europeană  
 Za Európsku úniu  
 Za Evropsko unijo  
 Euroopan unionin puolesta  
 För Europeiska unionen

Fyrir Ísland



For Kongeriket Norge

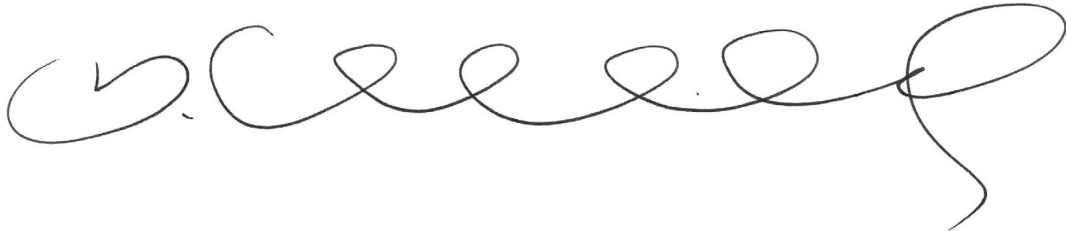


Voor het Koninkrijk België  
 Pour le Royaume de Belgique  
 Für das Königreich Belgien



Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.  
Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.  
Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

A highly stylized, cursive handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and curves.

Za Českou republiku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'S. D. D. D.' with a large flourish at the end.

For Kongeriget Danmark

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. E. S. S.' with a large flourish at the end.

Für die Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'U. D. C. M.' with a large flourish at the end.

Eesti Vabariigi nimel

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'K. L. M.' with a large flourish at the end.

Thar cheann Na hÉireann  
For Ireland

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. U.' with a large flourish at the end.

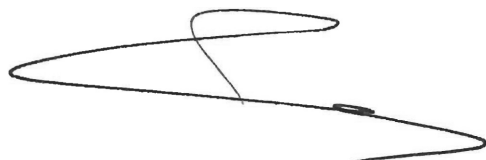
Για την Ελληνική Δημοκρατία



Por el Reino de España



Pour la République française




Per la Repubblica italiana



Για την Κυπριακή Δημοκρατία



Latvijas Republikas vārdā –



Lietuvos Respublikos vardu



Pour le Grand-Duché de Luxembourg



A Magyar Köztársaság részéről



Għal Malta



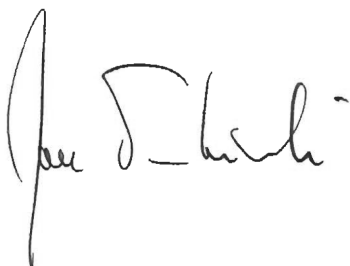
Voor het Koninkrijk der Nederlanden



Für die Republik Österreich



W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej



Pela República Portuguesa



Pentru România



Za Republiko Slovenijo



Za Slovenskú republiku



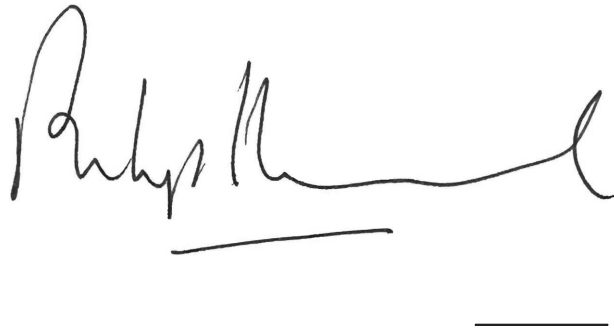
Suomen tasavallan puolesta  
För Republiken Finland



För Konungariket Sverige



For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland



A handwritten signature in black ink, appearing to read "Philip Hammond". The signature is written in a cursive style. Below the signature, there are two horizontal lines: one shorter line under the first part of the signature and one longer line under the second part.

**JOINT DECLARATION**

Representatives of the United States of America, the European Union and its Member States, Iceland, and the Kingdom of Norway confirmed that the text of the Air Transport Agreement between the United States of America, of the first part, the European Union and its Member States, of the second part, Iceland, of the third part, and the Kingdom of Norway, of the fourth part ("the Agreement"), is to be authenticated in other languages, as provided either, before signature of the Agreement, by Exchanges of Letters or, after signature of the Agreement, by decision of the Joint Committee.

This Joint Declaration is an integral part of the Agreement.

For the United States of America



For the European Union  
and its Member States



For Iceland



For the Kingdom of Norway



\_\_\_\_\_

## ANNEX

**Specific provisions with respect to Iceland and Norway**

The provisions of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, modified as follows, shall apply to all Parties to this Agreement. The provisions of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, shall apply to Iceland and Norway as though they were Member States of the European Union, so that Iceland and Norway shall have all of the rights and obligations of Member States under that agreement, subject to the following:

1. Paragraph 9 of Article 1 of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, shall read as follows:

‘“Territory” means, for the United States, the land areas (mainland and islands), internal waters and territorial sea under its sovereignty or jurisdiction, and, for the European Union and its Member States, the land areas (mainland and islands), internal waters and territorial sea in which the Agreement on the European Economic Area is applied and under the conditions laid down in that agreement and any successor instrument, with the exception of the land areas and internal waters under the sovereignty or jurisdiction of the Principality of Liechtenstein; application of this Agreement to Gibraltar airport is understood to be without prejudice to the respective legal positions of the Kingdom of Spain and the United Kingdom with regard to the dispute over sovereignty over the territory in which the airport is situated, and to the continuing suspension of Gibraltar Airport from European Union aviation measures existing as at 18 September 2006 as between Member States, in accordance with the Ministerial statement on Gibraltar Airport agreed in Córdoba on 18 September 2006; and’.

2. Articles 23 to 26 of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, shall not apply to Iceland and Norway.

3. Articles 9 and 10 of the Protocol shall not apply to Iceland and Norway.

4. The following shall be added to Section 1 of Annex 1 of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol:

w. Iceland: Air Transport Agreement, signed at Washington June 14, 1995; amended March 1, 2002 by exchange of notes; amended August 14, 2006 and March 9, 2007 by exchange of notes.

x. The Kingdom of Norway: Agreement relating to Air Transport Services effected by exchange of notes at Washington, October 6, 1945; amended August 6, 1954 by exchange of notes; amended June 16, 1995 by exchange of notes.’.

5. The text of Section 2 of Annex 1 of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, shall read as follows:

‘Notwithstanding Section 1 of this Annex, for areas that are not encompassed within the definition of ‘territory’ in Article 1 of this Agreement, the agreements in paragraphs (e) (Denmark-United States), (g) (France-United States), (v) (United Kingdom-United States), and (x) (Norway-United States) of that section shall continue to apply, according to their terms.’.

6. The text of Section 3 of Annex 1 of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, shall read as follows:

‘Notwithstanding Article 3 of this Agreement, U.S. airlines shall not have the right to provide all-cargo services, that are not part of a service that serves the United States, to or from points in the Member States, except to or from points in the Czech Republic, the French Republic, the Federal Republic of Germany, the Grand Duchy of Luxembourg, Malta, the Republic of Poland, the Portuguese Republic, the Slovak Republic, Iceland, and the Kingdom of Norway.’.

7. The following sentence shall be added at the end of Article 3 of Annex 2 of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol:

‘For Iceland and Norway, this includes, but is not limited to, Articles 53, 54, and 55 of the Agreement on the European Economic Area and the European Union Regulations implementing Articles 101, 102 and 105 of the Treaty on the Functioning of the European Union as incorporated into the Agreement on the European Economic Area, as well as any amendments thereto.’.

8. Paragraph 4 of Article 21 of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, shall apply to Iceland and Norway to the extent that the relevant laws and regulations of the European Union are incorporated into the Agreement on the European Economic Area, in accordance with any adaptations thereby stipulated. The rights provided for in subparagraphs 4(a) and 4(b) of Article 21 of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol, shall only be available to Iceland or Norway if, with respect to the imposition of noise-based operating restrictions, Iceland or Norway, respectively, is subject, under the relevant laws and regulations of the European Union as incorporated into the Agreement on the European Economic Area, to oversight that is comparable to that provided for in paragraph 4 of Article 21 of the Air Transport Agreement, as amended by the Protocol.
-

**ANCILLARY AGREEMENT**

**between the European Union and its Member States, of the first part, Iceland, of the second part, and the Kingdom of Norway, of the third part, on the application of the Air Transport Agreement between the United States of America, of the first part, the European Union and its Member States, of the second part, Iceland, of the third part, and the Kingdom of Norway, of the fourth part**

THE KINGDOM OF BELGIUM,

THE REPUBLIC OF BULGARIA,

THE CZECH REPUBLIC,

THE KINGDOM OF DENMARK,

THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,

THE REPUBLIC OF ESTONIA,

IRELAND,

THE HELLENIC REPUBLIC,

THE KINGDOM OF SPAIN,

THE FRENCH REPUBLIC,

THE ITALIAN REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF CYPRUS,

THE REPUBLIC OF LATVIA,

THE REPUBLIC OF LITHUANIA,

THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,

THE REPUBLIC OF HUNGARY,

MALTA,

THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,

THE REPUBLIC OF POLAND,

THE PORTUGUESE REPUBLIC,

ROMANIA,

THE REPUBLIC OF SLOVENIA,

THE SLOVAK REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF FINLAND,

THE KINGDOM OF SWEDEN,

THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

being parties to the Treaty on European Union and to the Treaty on the Functioning of the European Union and being Member States of the European Union (hereinafter, 'the Member States'),

and

THE EUROPEAN UNION,

of the first part;

ICELAND,

of the second part;

and

THE KINGDOM OF NORWAY (hereinafter, 'Norway'),

of the third part;

NOTING that the European Commission has negotiated, on behalf of the European Union and of the Member States, an Agreement on Air Transport with the United States of America in accordance with the Council Decision authorising the Commission to open negotiations,

NOTING that the Air Transport Agreement between the United States of America and the European Community and its Member States (hereinafter, 'the Air Transport Agreement') was initialled on 2 March 2007, signed at Brussels on 25 April 2007 and at Washington, D.C. on 30 April 2007 and provisionally applied from 30 March 2008,

NOTING that the Air Transport Agreement was amended by the Protocol to amend the Air Transport Agreement between the United States of America and the European Union and its Member States (hereinafter, 'the Protocol'), initialled on 25 March 2010, and signed at Luxembourg on 24 June 2010,

NOTING that Iceland and Norway, being fully integrated members of the single European Aviation Market through the Agreement on the European Economic Area, have adhered to the Air Transport Agreement as amended by the Protocol through an Agreement between the United States of America, of the first part, the European Union and its Member States, of the second part, Iceland, of the third part, and the Kingdom of Norway, of the fourth part (hereinafter 'the Agreement'), of even date, which incorporates the Air Transport Agreement as amended by the Protocol,

RECOGNISING that it is necessary to lay down procedural arrangements for deciding, if appropriate, how to take measures pursuant to Article 21, paragraph 5 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol,

RECOGNISING that it is furthermore necessary to lay down procedural arrangements for the participation of Iceland and Norway in the Joint Committee set up under Article 18 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol and in the arbitration procedures provided for in Article 19 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol. These procedural arrangements should ensure the necessary cooperation, flow of information and consultation before Joint Committee meetings, as well as the implementation of certain provisions of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol, including those concerning security, safety, the granting and revocation of traffic rights and government support,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

#### *Article 1*

##### **Notification**

Should the European Union and its Member States decide to terminate the Agreement in accordance with Article 3 of the Agreement or to discontinue its provisional application, or to withdraw notices to that effect, the Commission shall, before giving notice through diplomatic channels to the United States of America, immediately notify Iceland and Norway thereof. Iceland and/or Norway shall likewise immediately notify the Commission of any such decision.

#### *Article 2*

##### **Suspension of Traffic Rights**

A decision not to allow airlines of the other Party to operate additional frequencies or enter new markets under the Agreement and give notice thereof to the United States of America, or to agree to lift any such decision, taken in accordance with Article 21, paragraph 5 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol, shall be adopted by the Council, on behalf of the European Union and of the Member States, acting unanimously in accordance with the relevant

Treaty provisions, and by Iceland and Norway. The President of the Council, acting on behalf of the European Union and of the Member States, Iceland and Norway shall then give notice to the United States of America of any such decision.

#### Article 3

##### Joint Committee

1. The European Union, the Member States, Iceland and Norway shall be represented in the Joint Committee established under Article 18 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol by representatives of the Commission, the Member States, Iceland and Norway.

2. The position of the European Union, the Member States, Iceland and Norway within the Joint Committee shall be presented by the Commission, except in areas within the EU that fall exclusively within Member States' competence, in which case it shall be presented by the Presidency of the Council or by the Commission, Iceland and Norway as appropriate.

3. The position to be taken by Iceland and Norway within the Joint Committee as regards matters that fall within Articles 14 or 20 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol, or matters that do not require the adoption of a decision having legal effects shall be adopted by the Commission in agreement with Iceland and Norway.

4. For other Joint Committee decisions concerning matters that fall within regulations and directives that are incorporated in the Agreement on the European Economic Area, the position to be taken by Iceland and Norway shall be adopted by Iceland and Norway on a proposal from the Commission.

5. For other Joint Committee decisions concerning matters that fall outside regulations and directives that are incorporated in the Agreement on the European Economic Area, the position to be taken by Iceland and Norway, shall be adopted by Iceland and Norway in agreement with the Commission.

6. The Commission shall take adequate measures to ensure full participation of Iceland and Norway in any coordination, consultation or decision shaping meetings with the Member States and access to the relevant information in preparation to Joint Committee meetings to be held.

#### Article 4

##### Arbitration

1. The Commission shall represent the European Union, the Member States, Iceland and Norway in arbitration proceedings under Article 19 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol.

2. The Commission shall, as appropriate, take measures to ensure the involvement of Iceland and Norway in the preparation and coordination of arbitration proceedings.

3. If the Council decides to suspend benefits in accordance with Article 19, paragraph 7 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol that decision shall be notified to Iceland and Norway. Iceland and/or Norway shall likewise inform the Commission of any such decision made.

4. Any other appropriate action to be taken under Article 19 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol on matters which within the EU fall within the Union competence shall be decided upon by the Commission, with assistance of a Special Committee of representatives of the Member States appointed by the Council, of Iceland and of Norway.

#### Article 5

##### Exchange of Information

1. Iceland and Norway shall promptly inform the Commission of any decision to refuse, revoke, suspend or limit the authorisations of an airline of the United States of America that they have adopted under Article 4 or 5 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol. The Commission shall likewise promptly inform Iceland and Norway of any such decision taken by Member States.

2. Iceland and Norway shall inform the Commission immediately of any requests or notifications made or received by them under Article 8 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol. The Commission shall likewise immediately inform Iceland and Norway of any such requests or notifications made or received by Member States.

3. Iceland and Norway shall inform the Commission immediately of any requests or notifications made or received by them under Article 9 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol. The Commission shall likewise immediately inform Iceland and Norway of any such requests or notifications made or received by Member States.

#### Article 6

##### Government subsidies and support

1. Should Iceland or Norway believe that a subsidy or support being considered or provided by a governmental entity in the territory of the United States of America will have the adverse competitive effects referred to in Article 14, paragraph 2 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol, it shall bring the matter to the attention of the Commission. Should a Member State have brought a similar matter to the attention of the Commission, the Commission shall likewise bring the matter to the attention of Iceland and Norway.

2. The Commission, Iceland and Norway may approach such entity or request a meeting of the Joint Committee established under Article 18 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol.

3. The Commission, Iceland and Norway shall inform each other immediately when they are contacted by the United States of America under Article 14, paragraph 3 of the Air Transport Agreement as amended by the Protocol.

#### *Article 7*

##### **Termination or cessation of provisional application**

1. A Party may, at any time, give notice in writing through diplomatic channels to the other Parties of its decision to terminate this Ancillary Agreement or to end its provisional application. This Ancillary Agreement shall terminate or shall cease to be provisionally applied at midnight GMT six months following the date of the written notification of termination or of cessation of provisional application, unless the notice is withdrawn by agreement of the Parties before the end of this period.

2. Notwithstanding any other provision of this Article, if the Agreement is terminated or its provisional application is ended, this Ancillary Agreement shall simultaneously terminate or cease to be provisionally applied.

#### *Article 8*

##### **Provisional application**

Pending entry into force pursuant to Article 9, the Parties agree to provisionally apply this Ancillary Agreement, to the extent permitted under applicable domestic law, from the later of the date of the signature of this Ancillary Agreement or of the date specified in Article 5 of the Agreement.

#### *Article 9*

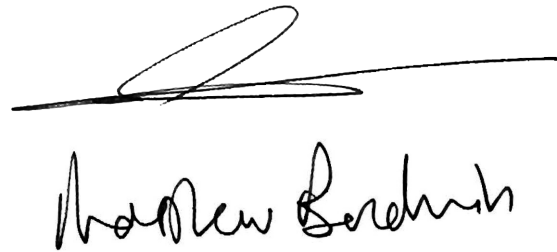
##### **Entry into force**

This Ancillary Agreement shall enter into force either (a) one month after the date of the latest note in exchange of diplomatic notes between the Parties confirming that all necessary procedures for entry into force of this Ancillary Agreement have been completed, or (b) on the date of entry into force of the Agreement, whichever is the later.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorised to that effect, have signed this Ancillary Agreement.

Done at Luxembourg and Oslo, in triplicate, on the 16th and 21st of June 2011 respectively, in the Bulgarian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Italian, Latvian, Lithuanian, Maltese, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Slovak, Slovenian, Spanish and Swedish languages, all texts being authentic.

За Европейския съюз  
 Por la Unión Europea  
 Za Evropskou unii  
 For Den Europæiske Union  
 Für die Europäische Union  
 Euroopa Liidu nimel  
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση  
 For the European Union  
 Pour l'Union européenne  
 Per l'Unione europea  
 Eiropas Savienības vārdā –  
 Europos Sąjungos vardu  
 Az Európai Unió részéről  
 Għall-Unjoni Ewropea  
 Voor de Europese Unie  
 W imieniu Unii Europejskiej  
 Pela União Europeia  
 Pentru Uniunea Europeană  
 Za Európsku úniu  
 Za Evropsko unijo  
 Euroopan unionin puolesta  
 För Europeiska unionen




Fyrir Ísland



For Kongeriket Norge

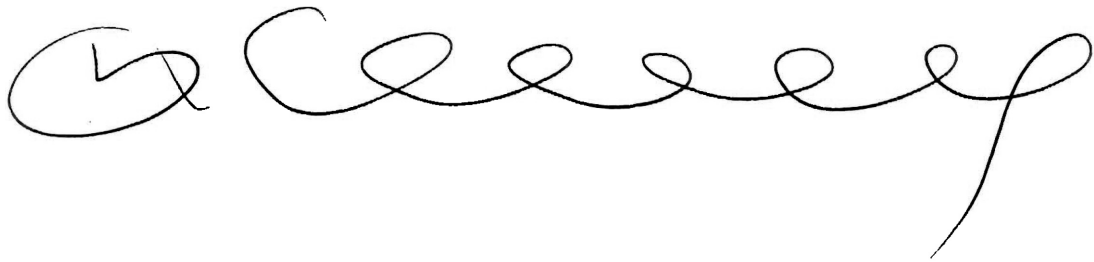


Voor het Koninkrijk België  
 Pour le Royaume de Belgique  
 Für das Königreich Belgien



Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.  
 Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.  
 Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

A handwritten signature in black ink, consisting of a large initial 'G' followed by a series of loops and a long tail.


Za Českou republiku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Emil R.' followed by a flourish.

For Kongeriget Danmark

A handwritten signature in black ink, consisting of several large, interconnected loops.

Für die Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in black ink, consisting of several large, interconnected loops.

Eesti Vabariigi nimel

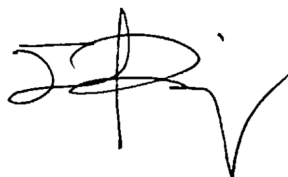
A handwritten signature in black ink, consisting of several large, interconnected loops.

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

A handwritten signature in black ink, consisting of several large, interconnected loops.

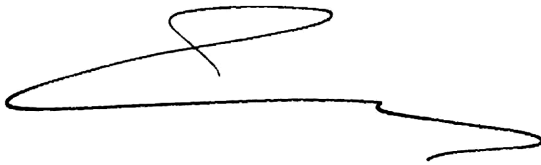
Για την Ελληνική Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, consisting of several large, interconnected loops.

Por el Reino de España

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes and loops, representing the signature of the Spanish representative.

Pour la République française

A handwritten signature in black ink, featuring a long horizontal stroke with a loop at the end and a smaller loop above it.

Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing as a stylized 'M' followed by a vertical line and a small flourish.

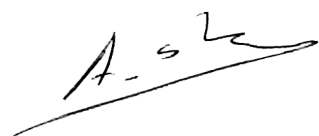
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style with several loops and a long tail.

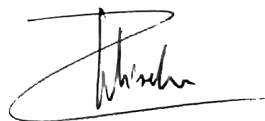
Latvijas Republikas vārdā –

A handwritten signature in black ink, consisting of a few simple, sweeping strokes.

Lietuvos Respublikos vardu

A handwritten signature in black ink, featuring a stylized 'A' followed by a horizontal line and a flourish.

Pour le Grand-Duché de Luxembourg



A Magyar Köztársaság részéről



Għal Malta



Voor het Koninkrijk der Nederlanden



Für die Republik Österreich



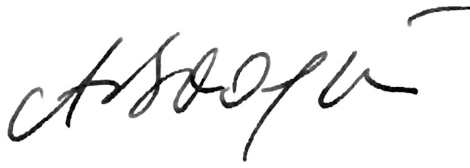
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej



Pela República Portuguesa



Pentru România



Za Republiko Slovenijo



Za Slovenskú republiku



Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland



För Konungariket Sverige



For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland



---



**Rada Europejska**  
**Rada Unii Europejskiej**

Ancillary Agreement between the European Union and its Member States, of the first part, Iceland, of the second part, and the Kingdom of Norway, of the third part, on the application of the Air Transport Agreement between the United States of America, of the first part, the European Union and its Member States, of the second part, Iceland, of the third part, and the Kingdom of Norway, of the fourth part

---

## Declaration / reservation

### **Strona: Austria**

#### **Angielski**

"Austria declares that it may provisionally apply the Agreement according to its Article 5 and the Ancillary Agreement according to its Article 8 only as of the date of its note confirming that all necessary procedures for entry into force of the Agreement and the Ancillary Agreement have been completed."

#### **Język oryginału**

"Österreich erklärt, dass es eine vorläufige Anwendung des Abkommens gemäß Art. 5 und des Zusatzabkommens gemäß Art. 8 erst ab dem Zeitpunkt vornehmen kann, zu dem es den Abschluss seiner für das Inkrafttreten des Abkommens und des Zusatzabkommens erforderlichen innerstaatlichen Verfahren notifiziert hat."



**Rada Europejska**  
**Rada Unii Europejskiej**

Air Transport Agreement between the United States of America, of the first part, the European Union and its Member States, of the second part, Iceland, of the third part, and the Kingdom of Norway, of the fourth part

---

Declaration / reservation

**Strona: Austria**

**Angielski**

Austria declares that it may provisionally apply the Agreement according to its Article 5 and the Ancillary Agreement according to its Article 8 only as of the date of its note confirming that all necessary procedures for entry into force of the Agreement and the Ancillary Agreement have been completed.



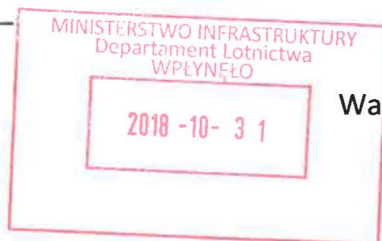
Minister  
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1474.2018/3/ASz

dot.: DL.4.0721.13.2018.KO.2 z 11.10.2018 r.

*P. Katarzyna Opioła*

*Dziś  
2. XI. 2018.*



Warszawa, 3 października 2018 r.



*DL-IV*

*31 PAŹ 2018*

Pan Andrzej Adamczyk  
Minister Infrastruktury

### Opinia

#### o zgodności z prawem Unii Europejskiej

- 1) *Umowy o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony,*
- 2) *Umowy dodatkowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, Islandią, z drugiej strony, i Królestwem Norwegii, z trzeciej strony, dotyczącej stosowania Umowy o transporcie lotniczym między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, z jednej strony, Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, Islandią, z trzeciej strony, i Królestwem Norwegii, z czwartej strony,*

wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem wniosku o ratyfikację umów międzynarodowych pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Nie zgłaszam zastrzeżeń co do zgodności umów z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych  
*Piotr Wawrzyk*  
Podsekretarz Stanu